

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Răcilă Lilia

2023

Curriculumul modular

S.03.O.028 COMPOZIȚIE TEMATICĂ

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director Răcilă Lilia

14.05 2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Voinschi Nina, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Malarciuc Ludmila, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	4
III.	Competențele profesionale specifice modulului.....	5
IV.	Administrarea modulului.....	5
V.	Unitățile de învățare.....	6
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	7
VII.	Studiul individual ghidat de profesor.....	7
VIII.	Lucrări practice recomandate.....	8
IX.	Sugestii metodologice.....	8
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	9
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	9
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul modular „**Compoziție tematică**” este un document normativ și obligatoriu ce face parte din Componenta de specialitate în planul de învățământ la specialitatea *Pictură*, include 60 de ore, dintre care 30 de ore constituie contact direct și 30 de ore – studiul individual. Se studiază în anul II, semestrul III de studii. Evaluarea finală - examen. Modulul este prevăzut pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor* în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar și se studiază obligatoriu.

Obiectul de studiu al acestui modul este *Compoziția tematică în pictura de șevalet*. Studiarea modulului „**Compoziție tematică**” contribuie formării competențelor profesionale de *reprezentare practică a Compoziției tematice în pictura de șevalet*, în special la dezvoltarea competențelor profesionale specifice: *analizarea noțiunii de compoziție tematică; Realizarea compoziției tematice în baza conceptului abstract; Elaborarea compoziției tematice cu un centru de interes*.

Scopul modulului este de a-i înzestra pe viitorii pictori cu cunoștințe, deprinderi practice, capacități de înțelegere profundă a noțiunilor fundamentale în procesul studiului *Compoziției tematice în pictura de șevalet*, prin mijloacele de limbaj plastic: linia, pata, suprafața, culoarea, valoarea, studierea culorii și corelarea cromaticii cu elementele plastice în diverse tehnici de pictură. Experiența acumulată în efectuarea unei *compoziției tematice* în diferite game cromatice, scheme compoziționale, materiale și texturi îi va fi de un real folos viitorului pictor.

Cerințele prealabile față de cunoștințele și abilitățile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe studiul modulului „**Compoziție tematică**” sunt cunoștințele și abilitățile dobândite de elev în cadrul unităților de învățare prevăzute la unitățile de curs: S.01.O.025 Bazele compoziției, S.02.O.027 Studiul culorii, S.02.L.046 Tehnologia picturii în ulei; F.02.O.012 Pictură - tehnici de reprezentare; S.02.L.047 Tehnica picturii în ulei - natura statică; S.01.O.026 Tehnici de pictură.

Modulul „**Compoziție tematică**” are un caracter interdisciplinar și se desfășoară concomitent cu alte unități de curs: Desen - cap uman, ghips, Pictură - natura statică cu elemente din ghips, Tehnici mixte de pictură – natură statică - care fac parte din procesul instruirii elevului în semestrul III și reprezintă un cadru favorabil pentru transpunerea cunoștințelor și abilităților acumulate în formarea profesională a viitorului pictor.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Modulul „**Compoziție tematică**” înzestreaază elevul cu cunoștințe și abilități de stăpânire a modalităților de elaborare a *compoziției tematice în pictura de șevalet*, realizarea proiectelor și a lucrărilor de autor, cunoașterea elementelor specifice *compoziției tematice în pictura de șevalet*, și a modalităților de relaționare a acestor elemente prin aplicarea tehnicilor de

pictură. Curriculumul modular „**Compoziție tematică**” reprezintă un instrument de orientare și predare științifică, teoretică și practică a noțiunilor artistico-plastice. Aplicarea creativității în selectarea conținuturilor, ce urmează a fi realizate pe parcursul semestrului, presupune din partea îndrumătorului de artă cunoștințe ample teoretice și experiența lui practică.

Studiul modului „**Compoziție tematică**” va contribui la formarea și dezvoltarea competențelor în elaborarea și crearea unei compoziții tematice. Modulul îl va ajuta pe elev să:

- formeze competențe de analiză profundă a compoziției tematice: rezolvarea compozițională, raportul cromatic și valoric, aplicarea tehnicii potrivite;
- aplice principiile și legitățile compoziției tematice;
- cunoască și să implementeze metodele de elaborare și crearea a unei compoziții tematice;
- reprezinte conceptul abstract în compoziția tematică;
- elaboreze compoziții tematice cu centru de interes;
- posede un limbaj plastic relevant.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestui curriculum modular „**Compoziție tematică**” vor fi necesare pentru studierea unităților de curs cu nivel de complexitate mai înalt: S.04.O.030 Compoziție bidimensională – frontală. De asemenea, ele vor fi de un real folos pentru dezvoltarea unei cariere profesionale de succes.

III. Competențele profesionale specifice modului

CS1. Analizarea noțiunii de compoziție tematică.

CS2. Realizarea compoziției tematice în baza conceptului abstract.

CS3. Elaborarea compoziției tematice cu un centru de interes.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică			
3	60	4	26	30	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități (A)
1. Inițiere în compoziție tematică.		
UC1. Analizarea noțiunii de compoziție tematică.	1.1 Noțiuni de compoziție tematică. 1.2 Tipuri de compoziție tematică. 1.3 Procedee și metode de organizare ale compoziției tematice.	A1. Definirea noțiunii de compoziție tematică. A2. Identificarea tipurilor de compoziție tematică. A3. Analizarea procedeelelor și metodelor de organizare a compoziției tematice.
2. Conceptul abstract în compoziția tematică.		
UC2. Realizarea compoziției tematice în baza conceptului abstract.	2.1 Noțiunea de concept abstract în compoziția tematică. 3.2 Schițe grafice la reprezentarea conceptului abstract în compoziția tematică. 2.3 Scheme compoziționale la reprezentarea conceptului abstract în compoziția tematică. 2.4 Procedee și metode de reprezentare plastică a conceptului abstract în compoziția tematică.	A4. Definirea noțiunii de concept abstract în compoziția tematică. A5. Elaborarea schițelor acromatice și studiilor cromatice la reprezentarea conceptului abstract în compoziția tematică. A6. Elaborarea schemelor compoziționale la reprezentarea conceptului abstract în compoziția tematică. A7. Aplicarea procedeelelor și metodelor de reprezentare plastică a conceptului abstract în compoziția tematică.
3. Centrul de interes în compoziția tematică.		
UC3. Elaborarea compoziției tematice cu un centru de interes.	3.1 Centrul de interes în compoziție tematică. 3.2 Elaborări compoziționale la reprezentarea compoziției tematice. 3.3 Scheme compoziționale cu centru de interes în reprezentarea compoziției tematice. 3.4 Tehnici și metode de reprezentare plastică a evidențierii centrului de interes în compoziția tematică.	A8. Abordarea plastică a centrului de interes în compoziția tematică. A9. Realizarea elaborărilor compoziționale la reprezentarea compoziției tematice. A10. Aplicarea schemelor compoziționale cu centru de interes în reprezentarea compoziției tematice. A11. Implementarea tehnicilor și metodelor de reprezentare plastică la evidențierea centrului de interes a compoziției tematice.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică	
1	Inițiere în compoziție tematică.	4	1	1	2
2	Conceptul abstract în compoziția tematică.	28	2	12	14
3	Centrul de interes în compoziția tematică.	28	1	13	14
	Total:	60	4	26	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Sarcinile pentru orele individuale ghidate de profesor vor reieși din temele desfășurate (realizate) la orele de contact direct și se vor realiza sub formă de sarcini suplimentare individuale și anume: realizări de crochiuri, schițe (liniare, tonale, cromatice), eboșe în culoare, studii de forma și culoare, continuarea lucrului de sine stătător asupra sarcinii efectuate în cadrul orelor de contact direct, alte sarcini experimentale care vor contribui la rezolvări de probleme legate de procesul instructiv - educativ, axate pe temele desfășurate la orele de contact direct. Sarcinile pentru orele individuale ghidate de profesor se planifică în proiectările semestriale de lungă durată.

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Inițiere în compoziție tematică.			
1.1 Diversitatea compoziției tematice în creația artiștilor plastici.	Portofoliu cu material vizual	prezentarea portofoliu	Săptămâna 1
2. Conceptul abstract în compoziția tematică.			
2.1 Modalități de reprezentare a compoziției tematice cu conceptul abstract din creația artiștilor plastici. 2.2 Reguli de elaborare ale compoziției tematice cu conceptul abstract. 2.3 Relații cromatice și de clarobscur în reprezentarea compoziției tematice cu conceptul abstract.	Copii de compoziții tematice cu conceptul abstract din creația artiștilor plastici. Format: A5. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet. 4 lucrări.	prezentarea copiilor	Săptămâna 2 - 8
3. Centrul de interes în compoziția tematică.			
3.1 Analiza centrului de interes în lucrări din creația artiștilor plastici. 3.2 Principii de elaborare ale compoziției cu centrul de interes din creația artiștilor plastici. 3.3 Tehnici de reprezentare plastică a compoziției tematice cu centrul de interes.	Copii de compoziții tematice cu centrul de interes din creația artiștilor plastici. Format: A5. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet. 4 lucrări.	prezentarea copiilor	Săptămâna 9- 15

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	ore
1	Inițiere în compoziție tematică.	Diversitatea compoziției tematice în creația artiștilor plastici – Portofoliu cu material vizual.	1
2	Conceptul abstract în compoziția tematică.	Realizarea compoziției tematice deschise. Subiect: „Impresii de vară”. Eboșa, studiu - format: A5. Lucrarea în material - format - latura mare 50 cm. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet.	12
3	Centrul de interes în compoziția tematică.	Elaborarea compoziției tematice cu centru de interes. Subiect: „Atelier”. Elaborări compoziționale - format: A5. Lucrarea în material - format - latura mare 50 cm. Tehnica și materiale pentru pictură de șevalet.	13
Total:			26

IX. Sugestii metodologice

În procesul instructiv-educativ la unitatea de curs „**Compoziție tematică**” cadrul didactic va folosi tehnologii eficiente de predare-învățare, caracteristice specificului domeniului de formare profesională – Arte plastice. În special se vor aplica acele tehnologii, forme și metode de organizare a activităților de predare-învățare, care sunt caracteristice specialității Pictură.

Specific acestei unități de curs este că, componentele competenței profesionale se formează prin sarcini didactice cu caracter de creație artistică, cu alte cuvinte, competențe de a inventa, a elabora, a crea compoziții. În acest sens numărul de sarcini (unități de învățare) propuse elevilor va fi echilibrat în raport cu complexitatea lor, oferind ore de predare-învățare necesare procesului de creație.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea de material teoretic, lucrul în material (individual și/sau sub conducerea cadrului didactic), reproducerea mostrelor propuse, lucrări practice, elaborarea proiectelor individuale, studierea individuală și în grup a fondului metodic și a surselor bibliografice (exemple de sarcini/produse realizate de către elevii promoțiilor precedente, exemple realizate de către profesioniști, etc.). În scopul predării centrate pe elev, strategiile didactice se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditiv, vizual, practic), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități ce pot influența procesul de învățare:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;
- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri;

- utilizarea unor metode active-interactive (învățare prin descoperire, învățare problematizată, învățare prin creare/invenție);
- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri (explicație teoretică, prezentarea vizuală: la calculator, proiector, exemple din fondul metodic.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune evaluarea pe parcursul întregului proces de instruire: evaluarea formativă (curentă) și evaluarea sumativă (finală). Evaluarea formativă se va realiza prin diverse modalități: observarea comportamentului elevului, analiza rezultatelor curente ale elevului, prezentarea schițelor/produselor individuale de activitate, cadrele didactice informează elevul despre nivelul de performanță, îl motivează să-și perfecționeze competențele profesionale.

Evaluarea sumativă se va realiza la finele fiecărui modul, produsele realizate pe parcursul semestrului vor fi expuse la vizionarea de examen. Evaluarea sumativă este realizată de profesorul modulului dat și grupul de profesori ce fac parte din Consiliul artistic și de evaluare. Metodele de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Criterii de evaluare a cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul modulului „Compoziție tematică”:

- reflectarea subiectului;
- organizarea spațiului compozițional;
- organizarea gamei cromatice;
- utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;
- utilizarea materialelor și tehnicilor de pictură;
- expresivitatea și originalitatea spațiului artistico-plastic;
- atitudinea individual-creativă.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru a realiza cu succes competențele ce trebuie formate și dezvoltate în cadrul modulului, trebuie asigurat mediul de învățare autentic, relevant și centrat pe elev.

Cerințe față de sălile de curs: sală de curs dotată cu tot necesarul pentru lecțiile de bazele compoziției; mobilier școlar, cu toate condițiile adecvate. În mod obligatoriu trebuie să fie posibilitatea de aerisire regulată a încăperii. Sala de curs va fi dotată cu utilaje, echipamente, mostre, instrumente și materiale necesare pentru realizarea lucrărilor, formarea și dezvoltarea competențelor profesionale:

- utilaje: șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă;
- instrumente și materiale: truse, pensule de diferite tipuri și dimensiuni, creion, hârtie, planșele, acuarelă;
- lista materialelor didactice: exemple de lucrări din fondul metodic, literatură de specialitate în limba de instruire, mostre de picturi tematice de nivel înalt: din fondul metodic al instituției de învățământ și din alte instituții de Artă plastică.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Prut C., Dicționar de arta Modernă și Contemporană, Editura Univers enciclopedic, București, 2002.	Biblioteca / electronic	
2.	Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004.	Biblioteca / electronic	
3.	Roșca, A., Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei R.S.R., București, 1981.	Biblioteca / electronic	
4.	Săndulescu -Verna C., Materiale și tehnica picturii, Timișoara, 2000.	Biblioteca / electronic	
5.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
6.	Anheim Rudolf, „Arta și percepția vizuală”, ed. Meridiane, București, 1979.	Biblioteca / electronic	
7.	Ростовцев Н., „Рисунок. Живопись. Композиция. Хрестоматия”, изд. Просвещение, 1989.	Biblioteca / electronic	
8.	Исаев А., Философия цвета: феномен цвета в мышлении и творчестве, изд. ФЛИНТА, Москва, 2016.	Biblioteca / electronic	
9.	Свешников А., Алгоритмы композиционного мышления в станковой живописи, изд. ВГИК, Москва, 2012.	Biblioteca / electronic	
10.	Голубева О.Л., „Основы композиции”, издательство Искусство, 2004.	Biblioteca / electronic	
11.	Кочергин Э., Категории композиции. Категории цвета, изд. Вита-Нова, Санкт-Петербург, 2017.	Biblioteca / electronic	